

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik szombaton.

Előfizetési árak:		FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:		Hirdetési díjak	
Egész évre	4 forint	HOLBESZ JÓZSEF.		Egész oldal	25 frt — kr.
Fél évre	2 " "			Fél oldal	14 " " "
Negyed évre	1 " "	FŐMUNKATÁRS:		Negyed oldal	8 " " "
Egyes szám ára 10 krajczár.				Nyelvad oldal	5 " " "
— Nyiltár sora 50 kr., Bélyeg-díj 30 krajczár. —		BARTOS GYULA.		Tizenhatod oldal	2 " " "
SZERKESZTŐSÉG:				Legkisebb hirdetés	1 " " 20 "
Kispest, Zrínyi-utca 22. szám.		KIADÓHIVATAL:		Kispest, Zrínyi-utca 22. szám.	

A sajtó.

Évek óta vajudik a mozgalom és ölt kisebb nagyobb arányokat, mely oda irányul, hogy a sajtó tekintélye és a sajtó munkásainak helyzete emelkedjék a nagy hivatásteljesítés által kiérdemelt polczra.

Sokan foglalkozni kezdtek a sajtó napszámosságának sorsával, kik a lapot írják és csinálják, kik a közvéleményt gondolatokba öntik és a gondolatokból ólombetűkben öntetik, többen hangoztatták a sajtónak, a közélet tükrét mutató hírlapírodalomnak egész népünkre és nemzeti életünkre nézve fontos érdekeit és e czélok szolgálása hozta létre az országos hírlapírói szövetséget.

De a sajtónak ez a helyes irányu szövetség nem elég. Létesíteni, alakítani kell egy oly intézményt, mely nem csak társadalmi eszméket terjeszt, nem csak a hírlapírodalom munkásainak, egyéneinek szolgál, hanem, a mely intézmény vezeti a sajtót, képes a vezetésre, és egyuttal öröködni a sajtó jogainak és a hírlapíró hivatásának épségben tartására, másrészt a sajtó kötelességeit, a hírlapírói kötelességtudást és tisztességet feltétlenül megkivánná. Védéné az eszmét, a sajtó szabad eszméjét, védéné a szabad eszme munkását, másrészt utját állaná a sajtóban való konkolyhíntésnek és a konkolyhíntők gyalázatos munkájának. És mert ezt a védő és ellenőrző intézményt a

sajtó munkásai maguk alakítanak meg, a sajtó is meg kapná a maga autonómiáját. Ez az autonomia pedig nem lehet más, mint a mielőbb megalakítandó hírlapírói kamara.

Minél előbb megalakítják a hírlapírók kamaráját az ügyvédi kamarák mintájára és ezeknél még szélesebb és szigorubb alapon, annál előbb és annál gyökeresebben vetnek véget úgy a sajtó visszaéléseinek, mint a sajtó ellen elkövetett visszaéléseknek.

Mi most kötelessége a magyar sajtónak? Az igazmondás, mely nem tér el, sem jobbra sem balra, mert utja mindig egyenes. Az egyéni becsületet pedig alapos ok nélkül a sajtónak megbántani, kikezdeni, vagy csak érinteni sem szabad. Különösen nem szabad anyagi szempontból pártolni, dicsérni, ajánlani és hirdetni olyan kétes czélú vállalatokat, melyek a nagy közönség vagyonára és sokszor a szegények keserves gyűjtéseire vadásznak: mert a mely lap szemfényvesztő eszközökkel működő vállalkozásokat anyagi jutalomért elősegít az által, hogy e vállalatok irányában bizalmat gerjeszt az olvasó közönségben, az az olvasó közönsége zsebét lopta meg és annak bizalmát csak bitorolta. Igen is kötelessége a sajtónak közgazdasági szempontból a jó nevű, helyes alapu és helyes eszközű vállalatokat elősegíteni a kellő határok között.

De sokkal nagyobb kötelességei vannak a sajtónak: élesíteni kell a közszellemet, élénkségben, hullámzásban, munkában tartani a társadalmi életet, ellenőrizni a közéletet, megakadályozni annak egy állapotban maradását, vagy romlását, bátorítani a középosztályt és az alsóbb osztályt, hazafiasságra, kitarásra inteni a népet, hogy a szocializmus, a kosmopolitizmus, a vallástalanság romboló eszméit ne szívhassák vérükbe, ez a sajtó hivatása.

De ide emberek kellene. E hivatás egész férfiakat követel. Férfiakat, kik képzettségükön kívül tetterővel és megvesztegethetetlen hírlapírói becsületérzéssel bírnak. És csak ilyen emberek lehetnek ma már a sajtó munkásai.

Legfőképpen ezért kell a hírlapírói kamara. Ez őrizné ellen, kik jönnek, kik vállalkoznak a hírlapírás munkájára, hogyan teljesítik ezt a munkát és ezek ellenőriztetése megtisztítaná magát a sajtót.

A tisztességes sajtónak ezért kell sürgetni a hírlapírói kamarát. Az országos nemzeti szövetség már fenáll és izmosodik. Izmosítsa meg életképes sajtónkat a felállítandó hírlapírói kamara! Erre az autonomiára szükség van és ezért életbe is kell léptetni.

A „KISPESTI HIRLAP” TÁRGZÁJA.

Tavaszi.

Czörgő palak vizén
Tündöklő napsugár
Mosolygva hirdeli:
»Megérkezett a nyár»
Súg, sutlog búvösen
Erdő, mező, berek.
Szerelmem ünnepe
Tavaszi, köszöntelek.

Zöld lomb között mosolyg
Az első rózsaszál
Üdvözli zengve őt
A vissza tért madár.
Üdvözli zengve őt,
Hogy újra honn lehet.
Szerelmem ünnepe
Tavaszi, köszöntelek.

Körültem oly vidám
Oly boldog a világ,

Kéjről csacsog, beszél
Madár, palak, virág.
Csak én magam vagyok
Oly fáradt, oly beleg.
Szerelmem ünnepe
Tavaszi, köszöntelek.

Csak én magam vagyok
Oly búsz, oly szomorú,
Szívemre nehezül
Hideg, sötét ború.
Mához egy évre tán
Temetnek engemet
Szerelmem ünnepe
Tavaszi, köszöntelek.

Sz. F.

A gyöngyhalász.

Irtá: Tolgyessy Mihály.

Drágaságai közt ül boltjában az ékszerész.
Van itt minden a mi szívet, szemet gyönyörködtet.
Kalifornia és Klondyke aranybányáinak

kincse, az afrikai gyémántmezők csillogó termése, a tengerfenék rejtelmes homályából napfényre hozott gyöngyök és korálok garmadába rakva várják a bőkezű vevőt.

Csak egy hiányzik — egy igazi gyöngy, valamennyi kincsnél, minden földi gyémántnál becsesebb. Az ékszerárust hidegen hagyja mindez a sok kincs — az ő szívet nem gyönyörködteti csillogó ragyogásuk — neki valam egyéb kellene.

— Kopp, kop! koczog valaki az ajtón.
— Tessék!

Belép fontoskodó arcuzal, nyájas hajlongások közt egy ismeretlen.

— Hoztam valamit Önnek! Mondhatom rendkívüli, nagyszerű! Ilyen még nem volt a világon, éppen önnek való!

Elővesz egy pompás keleti gyöngyöt és sugárzó arcuzal felmutatja »Nagyszerű! A gyöngy felülmul minden eddig létezőt! A hiderabadi Nyzán híres kincstárában sincs hozzá fogható. Nézze ezt a ragyogást! A pirkadó hajnal rózsapírja csak halvány utánzata e drága gyöngy rózsaszínű ragyogásának.

Az ékszerárus megnézi a gyöngyöt — valóban nagyszerűnek látszik.

— De vizsgáljuk meg csak közelebbről!

Nemzeti társadalom.

Nagy a civilizáció, a szellemi előrehaladás s a tudományval feltétlenül kapcsolatban álló általános anyagi előrehaladás ebben az országban, sőt ha az utóbbi évtizedeket, a lefolyt félszázadot megelőző korszakhoz hasonlítjuk, bámulattal tölt el fejlődésünk rohamossága.

Nem akar ez dicséret lenni számunkra, mert hisz sokka! 1855 a kirásra szoruló és talán kiirthatatlan hiba bennünk, sem hogy a természet méhébe rejlő erejével és a békés idők áldásával tett előrehaladásunk elbizakodottá tehetne bennünket.

De ha tudományunk emelkedett, ha kereskedelmünk virágzóbb, böcső korát élő iparunk lendületesebb és izmosabb, viszont nem tagadhadjuk el, hogy még mindig nem tudunk versenyre állni előrehaladásunk ágában a művelt külfölddel és ha a társadalmi élet fejlődését vesszük tekintetbe, itt már rá akadunk a kiirthatandó és talán kiirthatatlan hibákra.

Társadalmunk egységét álomban sem ismerjük, társadalmunk — a mi van is — szét-huzódó, kasztokra oszlik a szabad és független államban, kasztokra, melyek vagy a név, vagy a rang, vagy a vagyon, vagy a szellem ársztokráciájából kerülnek ki és ezek külön csoportosulása benn rejlik a társadalmi élet minden megnyilvánulásában és válaszfalak közt találhatók.

Társadalmi életünk beteg, nincs egységes magyar társadalom és sokáig nem is lesz. Pedig a történelem azt bizonyítja, hogy az egységes társadalmi élet ereje az, mi például az államhatalom üdvös törekvéseit, reform terveit, átalakulást célzó eszméit a maga támogatásával sikerre vezetheti. Sőt láttuk, hogy a társadalom egységében megnyilatkozó ellenszenv kivihetlenné tett sok államhatalmi törekvést és célt. Sajnos tehát nemzetünk fejlődésére nézve minden szempontból, hogy nincs nemzeti társadalom, nincs társadalmi együttélés, összehuzódás.

De miért nincs? Mert nagy képtelenségünk s önön értékünk túltengésében szenvedünk. Pedig a társadalomnak millió közkatónából, napszámosból kell állni a kevés számú elme vezérlete alatt. Am de hogy áll a mi ugynevezett társadalmunk? Mindenki első, minden ügyefogyott vezér akar lenni és a közkatónák szerepére épp a legméltóbb szerepvivők visszahúzódo szerénysége akar vállalkozni. Hát lehet-e

így az üdvös társadalmi együttélést elképzelni? Szép, nagyon szép az önérték becsben tartása, de felbecsülése az értéktelenségnek az érték-magasság legfelső fokáig, ez nem csak nevetéses, hanem veszélyes.

A ki vezetni akar, az tudjon is vezetni, a számár hordhatja a tömlőt, de vizet nem tud bele meríteni. A vezérnek legyen készütsége, hivatottsága, erélye és tiszta keze. Amde most nem ilyen kaliberű egyének kezében van a társadalom működésének vezetése. Pedig a kiknek egyéniségében e tulajdonságok egyike is hiányzik, az már az első szerepre képtelen. S mert képtelen emberek tölték fel magukat, azért látható a társadalmi élet egész terén a legnagyobb felületesség, a képmutatás. Üres jelszavak hangzanak a hamis mezzel ellárvázott tehetlen vezetők ordításából. Ezért oly tehetetlen ez a mi társadalmunk.

Azt felelhetné valaki: Tekintsük a társadalmi élet legszebb ágát, ime milyen fejlődésnek indult a társadalmi szellem, az egyesületi élet!

Tagadhatatlan az egyesületi élet tevékenységének fellendülése. Óriási az utóbbi két évtizedben alakult egyesületek, körök és jótékony-sági intézetek száma. De ugyan mi vezette itt az agyakat és az embereket? Csak a — *hínség*. Itt is egyesek szereplési viselkedése hozott létre sok tagadhatatlanul szép és nemes intézményt, melynek ugyan a társadalomban benne rejlő erő megadta a helyes irányu lökést, de a melynek indító oka létrehozásában csak az emberi gyarlóság volt. Sőt ki kell jelentenünk, hogy az egyleti élet — tisztelet azon intézményeknek, melyek egy kalap alá ez esetben nem vonhatók — ma már nem más, mint a szellemi rokkantak menedékhelye, a kielégítetlenül maradt, tehetségnélküli ambíció vigaszversenye.

Mikor már helyesebb uton, komolyabb pontokon nem tudunk érvényesülni, akkor az egyleti élet ölelő karokkal ellátott tágterére lépünk, hogy itt szerepeltessük — ha jó utolsóknak is — neveinket, itt hozzuk magunkat olesó forgalomba és esodálatos a forgatástól nevünk el nem kopik, hanem annyira jó hangzásu lesz, hogy azután lassan-lassan előbbre is kerül. Így teremnek filantropok, így keletkeznek bajnokok a közjó terén, így születnek meg a kicsiny egyleti nagyságok, a *társadalom osztalpai*.

De nem érdemes ezekkel a példákkal foglalkozni, mert hisz az emberi gyarlóságokat

megtaláljuk a világ minden ember lakta helyén s ha talán nekünk e gyarlóságokból több jutott, ne kérkedjünk vele, titkoljuk el és csak úgy titkon vonjunk következtetéseket e hibáinkból.

De sokkal fontosabb annak megállapítása, hogy miért *tengődik* társadalmi életünk?

Adjuk meg erre is a választ. Nálunk minden áldozatul vesz a nagy molok: a politika. A pártpolitikai gyűlölet megnyilvánul a közélet minden terén, a pártpolitikai ellentét s az ezzel felkeltett felekezeti gyűlölség ott kísért a társadalmi élet minden megnyilvánulásában.

Politizálunk kenyérkereset közben, politizálunk a klubokban, a családi tűzhelynél, nemzeti ünnepeinknél, vérünkkelé vált a politika s politizálunk társadalmi különbség nélkül: a munkás kenyere épp úgy a politika, mint a mágnásé. És míg ok nélkül, a nem politizálásra való helyen politizálunk, hát vitatkozásunk gyűlöletté fajul, botránnyá s ha két ember volna is csak együtt, e két ember hazamentő véleménye sem azonos.

Ez a megölő betűje a mi társadalmi életünknek. S ha ezután még rámutatunk a felekezeti különbségnek az utóbbi években divattossá vált számbavételére, melyből a kölesönös vallási gyűlölködés támadt, ha felidézünk a nemzetiségi czivódásokat és törekvéseket s ha végül anyagi előrehaladásunk dacára is egyes osztályok beállott elszegényedését, nyomorát tekintetbe vesszük, valamint a gazdasági válságot, úgy megtaláltuk e bajokban a teljes okát annak, hogy miért züllik széjjel a mi társadalmi életünk egysége, mi e nemzet fejlődésére, hazafiságára, közérzetére különösen a vészek idején olyan nagy befolyással volt.

E tevékeny század végnapjaiban fájlalunk kell, hogy e nemzet fiait nem egyek közérzetben, hanem vannak nemzetiségek, kik nem csak távol tartják magukat a magyar társadalmi egységességtől, hanem az ellen tüntetnek, sőt vakmerőségökben odáig mennek, hogy megtagadják nemzetükhöz való tartozásukat és a nemzeti egység megrontására és megnyirbálására is törekcsenek.

Most mikor már olyan erősnek, olyan izmosodottnak s olyan előrehaladottnak képzeljük magunkat, jó lesz, ha ezekre fordítjuk figyelmünket. Jó lesz, ha észrevesszük a társadalmi együttélés hiányát és ha lehet szép eszközökkel kísimitjuk, ha nem, hát kénszermódon leküzdjük az akadályokként kimagasló veszélyes ferdésegeket és megalkotjuk az egységében erős magyar nemzeti társadalmat.

Legyen mindenki annyi, a mennyit ér, tudjon érvényesülni olyan fokig, a meddig érdemes. Ne szenvedjünk önértékünk túlbecsülésében, pávaszerű hiúságban, szereplési viselkedésben, jogosulatlan ambícióban, ne kívánjunk államot menteni és boldogítani politikai tudásunkkal, legyünk egyszerűek s hagyjuk a nagy politikát azokra, kik azt megcsinálni hivatottak, — mi alkossuk meg a *magyar nemzeti társadalmat!*

Mikor lesz már vége?

A magyar közvéleményt az osztrák magyar monarchia lakosságának érdeklődését már hosszabb ideje a kiegyezés kérdése foglalja le. Ez az a sarkpont, a mely körül a Lajtha által elválasztott két birodalom politikusainak összes akciója megforog és ez az az akadály, amely lehetlenné teszi azt, hogy hazánk egyelőre nagyobb szabásu akcióba fogjon, mert hiszen egy ily nyílt kérdés, egy ily bizonytalan és kétséges jövő még a legmunkásabb országot is könnyen megfoszthatja összes munkakedvétől. Hét-hét után, hónap-hónap után telik és

gondolta magában és rálehel a gyönyre, aztan könyökövel végig törli.

— Vigye ezt a gyöngyöt nem látja, hogy ki van festve.

A kufár szégyenkezve viszi el portékáját.

— Hej, hol kapok én igazi gyöngyöt! sohajtott fel az ékszerárus.

Kop, kop! Megint koczogtatnak.

— Tessék!

Benyit az előbbi ember.

— Uram! — ugymond — tudom már az ön izlését! Ön a valódit, a belső értéket, a beltartalmat szereti. Ez az!

És felmutat egy másik gyöngyöt. Diszkrét fénye, édes csillogása igazán elbűvölő. Ez már csak nem hamis.

— Ohó, várjunk! gondolja magában az ovatos ékszerész. Pillantsunk csak a dolog mélyére. Elemezzük egy kicsit a drága jószágot, vajjon kiállja e a tűzpróbát? Keressük az Achilles sarkát?

Nagyító üveggel nézi, egy helyen meg is karcolja.

— Már most eleget tudok! mondá és a gyöngyöt visszaadja. Ez is hamis! *Ez is olyan mint a többi!*

A kufár pirulva elsomfordál.

— Hol kapok én nekem való gyöngyöt? sohajtt fel az ékszerárus. Már most magam csapok fel gyöngyhalásznak!

A gyöngyhalászkiról tudva van, hogy éltük koczkatásával szállnak le a tenger mélyébe, ott van az igazi gyöngy — sovár tekintetektől elrejtve, kagylók biztos méhébe zárva.

Tenger az emberi élet, az egyes családok benne a gyöngytermő kagylók. A gyöngyhalász szerencsésen kihalásza egy ily kagylóból a gyöngyöt s diadallal viszi nem az üzletbe, hanem a tulajdon fészkébe.

És e pereztől fogva szívébe zárja a gyöngyöt, féltő gonddal örzi és végtelenül gazdagnak érzi magát általa. Azt mondja, hogy egész boltjának minden kincsét odaadná ezért az egy gyöngyért.

Hej, de kevesen vannak ma már, kik ily igazi gyöngyre halásznak és milyen sokan vagyunk, a kik a sárga, csengő aranyértékű gyöngyért szívesen odaadnák azt az igazi gyöngyöt, melynek birásától függ az igazi felülmulhatatlan, a legedesebb boldogság.

Ugy-e azért tudjátok, hogy mi az igazi drága gyöngy? . . .

még mindig nem történt semmi erélyesebb lépés, mely e kínos, kétséges helyzetnek véget vetett volna. Az ügy már hovatovább másfélve húzódik s e hosszú idő alatt politikai eszmecserénél, üres diplomáciai akták váltásánál egyéb nem történt.

De e hosszú herczehurczáért nem szabad tisztán a két állam kölcsönös engedtelenségét okolnunk, bár kétségtelenül annak is nagy befolyása van rá. Az ok elsősorban abban rejlik, hogy maguk a politikusok se tudják, hogy tulajdonképpen megkössék e a kiegyezést, vagy sem. A kiegyezés kérdésében a végletek uralkodnak. Némelyek a kiegyezés megkötésében, illetve megújításában látják a nemzet közgazdasági boldogulásának zálogát; mások viszont az önálló vámterületől várják iparunk és közgazdaságunk fellendülését.

Véleményem szerint a kiegyezésnek ily végletek szempontjából való tárgyalása egyáltalán nem szükséges, sőt éppen, amennyire lehetséges elkerülendő. Annyi tény, hogy az önálló vámterület a jövőben ránk nézve üdvössé tenné azon veszteség, melyet az elválással kétségtelenül kapcsolatos megrázkódtatás okozna.

Első sorban tehát arra kell törekednünk, hogy a különválást lassan, óvatosan, fokozatosan készítsük elő, hogy minden oly nagyobb emóciót kikerüljünk, mely esetleg hosszú időre visszavethetne fejlődésünkben.

Fejlesszünk nagy ipart és ha mindjárt nagy áldozatok árán is, szokjunk az önállósághoz, teremtsünk ipari és gazdasági cikkeknek piacot és ha mindez meglesz, akkor bátran hozzá foghatunk az elváláshoz, az önállósuláshoz.

Addig azonban egyetlenegy merészebb, szabadabb lépést se tegyünk az önállósulás felé, ha csak közgazdaságunk évtizedeken keresztül keservesen szerzett eredményeit kockáztatni nem akarjuk.

Sz. F.

Közgazdaság.

A vetések állása. A földmívelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések szerint a vetések állása és a várható terméseredmény a következő:

Magyarországon a várható terméseredmény, buza 33.5 millió métermázsa (9 millió mmázsaival több, mint tavaly); rozs 9.4 millió mmázsa (tavalyinál 0.5 millió mmázsaival több); árpa 12.6 millió mmázsa (tavalyinál 3.6 mmázsaival több), zabb 10.2 millió mmázsa (1.6 millió mmázsaival több); átlag tehát egy negyeddél jobb lesz az idei termés, mint a tavalyi.

Németországban a várható termés inkább közepesnek mondható, mint jónak. Az ősziék igen buják, míg a tavasziak fejlődésükben a nedves hideg miatt némileg hátramaradtak.

Franciaországban a vetések állása kedvező, a tavasziak bő termést ígérnek.

Olaszországban az ősziék jól állanak, a tavasziak azonban a sok eső miatt gyengék.

Svájcban a vetések igen visszamaradtak. Közepes termést várnak még Romániában és Oroszországban.

A jó terméskilátások dacára sincs okuk termelőinknek nyugtalankodni, mert a jó magyarországi, sőt kitűnő világtermés esetén sem eshetünk az idén vissza az olcsó árak vonalára, mert a múlt évi silány termés következményeit, egy jó termés nem képes ellensúlyozni.

Most első cséplésű búzát a budapesti tőzsdén 10 frt 50 krajczárért kínálnak.

A kispesti evang. reform. egyház története.

(Forrásul szolgáltak: ntü. Farkas János reform. theol. tanár úrnak »A pesti református egyház 101 éves története« cz. műve s a Barnóthy Lajos gondnok úrtól nyert adatok.)

(Folytatás.)

— A vallásoktatásnak a község rohamos fejlődése óta soha nem lehetett meg a szülők által óhajtott s méltán megvárt teljes eredménye, mert a szoroson meghatározott hittani órákból minden alkalommal 20-25 perc telik el azzal, míg e növendékek a részben távol fekvő 5 isk. épületnek 23 osztályából egy központba gyűlnek össze. De (valljuk meg az igazat) a szülők legnagyobb része is — sajnos — igen keveset, vagy éppen semmit sem törődik a vallásos oktatással s e tekintetben a szülői háznál igen kevés kivétellel semmi sem történik. Pedig a szülők segítsége és közreműködése nélkül alapos és eredményes hitoktatás nem is képzelhető. —

De tekintünk derültebb tájak és örvedesebb dolgok felé. A templom-építés munkája csendben, szünet nélkül folyt tovább, ámbar időnkint egyházunk kicsi pénztára teljesen kiürült és gondnokainknak azon keserű tapasztalatot is meg kellett szerezni, hogy többeknek ajánlata, melyet a templom-építésére nézve számításhoz vettek, csak hirtelen fellobbanó, rögtön kialvó szalmatűz volt; de sem ezek, sem az ajánlat visszavonására ürügyet képezni akaró kiesnyes vádaskodások vissza nem riasztották őket a megkezdett munkának erélyes folytatásától. Már-már úgy látszott, mintha a templom végleges felépítéséről egyidőre le kellene mondaniok, midőn a legnagyobb szükségben Bárány Ernőné Ó Nagyméltóságának tanácsára s Török József úr biztatására a gondnokságának kezdete óta egyházi ügyeink körül igazi buzgósággal, ifjú lelkesedéssel és férfias kitarással munkálkodó Botka Tivadar a Budapesten lakó jelesebb hitsorsosainkhoz, sőt az ország minden vidékére is gyűjtőlevelet, kéréslevelet küldött s kiürült építési pénztárunkba, — Isten jóvoltából, ki érzést, buzgóságot és áldozatkészséget öntött az emberek szívébe, — egymásután érkezett a kisebb-nagyobb adomány, összesen közel ezer frt, melyhez kegyelmes védnöknők is nagyobb összeggel járult.

Végre, miután az ünnepélyesen felhúzott toronygombba is különböző iratok és pénznemek zárattak: »az 1897. év késő őszen egyik délután a község közepe táján kimagasló halom tetején épült csinos, izléses templom fölé emelt torony tetejéről verődhetek vissza a leáldozó nap sugarai, a jó Isten iránti hála érzelmeit fakasztva« a reform. hívek lelkében.

Volt már tehát templomunk, de mégsem dicsérhettük benne az Urat, mert teljesen hiányzott abból a belső felszerelés és e miatt belül még az építést sem lehetett tökéletesen befejezni. A lassan-lassan érkező kisebb-nagyobb pénzbeli adományok mégis arra indították gondnokainkat, hogy az egyházi bizottságot harangok vásárlására buzdítsák, mert az első nagyobb és a középső harangra évekkal előbb tett ajánlatok ismét csak szalmalángnak bizonyultak.

(Folyt. köv.)

HIREK.

Tudósítás.

Lapunkban többen hirdetést eszközöltetek és többszöri felhívásra sem akarnak fizetni, tudtul adjuk, hogy a fizetni vonakodókat ügyvéd által pereltetjük be és neveiket lapilag közöljük. A ki parancsol, hogy ezt, azt hirdessük, fizessen is. Szerkesztőség.

Fényképészet.

A Petőfi- és Eggert-utca sarkán levő Fridaféle fényképészeti műtermet Wolff Arthur vette meg, kitűnő fényképész, ki egész odaadással, készségteljesen szolgálja ki a rendelőket, ezt tapasztaltuk és azért nevezett fényképészt a t. közönség szíves figyelmébe s pártolásába melegen ajánljuk.

Hivatal áthelyezés.

Ladányi László, járásunk kedvelt és érdemű főszolgabírája az alábbi értesítést küldötte járásának minden községi előljáróságához közhírré tétel végett. Miután az értesítés a legkiterjedtebb módon óhajta közhírré tenni a benne foglaltakat, mi is, mint a sajtó közege az értesítést a következőkben adjuk közre:

»A legkiterjedtebb módon leendő közhírré tétel végett értesítem a t. cz. előljáróságot, hogy május hó 25-től kezdve lakásomat és hivatalos helyiséget Monor nagyközség által a járási főszolgabíróság részére saját területén s a község ház hata mögött épített új épületbe helyezem át.

A község tájékoztatása végett tudomásul adom, hogy a hivatalos helyiség nyáron reggeli 8, télen 9 órakor nyitattik meg s magánfelek csakis ezen időn túl, d. u. 1 óráig fogadtatnak.

Panaszok a mondott időben minden héten szerdán és szombaton vétetnek fel; rendkívüli és halasztást nem tűrő esetekben d. u. 3—5-ig, 5 óra után a hivatal bezáratik s a magánlakáson ezen időn túl kivételesen csakis azon esetben fogadtatnak el hivatalos ügyben felek, ha magukat megnevezik s röviden jelzik a sürgős és fontos ügyet, melyben értekezni kívánnak.

Vasár- és ünnepnapokon csak d. e. 9—12-ig tartatnak hivatalos órák.

Monor, 1898. évi május hó 25-én.

Ladányi László,
főszolgabíró.

Lövöldözik a madarakat.

Az éneklő erdei madarokról, a természet bűbájos dalnokairól van szó. Ezek ellen indított hadjáratot néhány nimród. — Fel is szólalunk ezek ellenében, kérve őket, hogy nagyszabású irtó hadjáratukat szüntessék be, egyúttal pedig felhívjuk az illetékes körök figyelmét az állatvédő egyesület nemes célja tekintetéből, mert sehogy sem járja, hogy a természet nagy háztartásában a rovarok pusztításával különben is fontos szerepet játszó madarkák ily lelketlenségnek essenek áldozatul az egyéni élvezetért.

»Országos nemzeti szövetség.«

Az »Országos nemzeti szövetség« folyó hó 12-én délután 4 órakor a kispesti vigadó termében szervező gyűlést tart, melyet a hazafias szellemű kispesti tisztelt közönség figyelmébe ajánlunk.

»Kispesti jótékony nőegylet.«

A »Kispesti jótékony nőegylet« e hó 5-én saját pénztára javára társasjátékokkal egybekötött zártkörű mulatságot rendez a Bódy-féle kerthelyiségben délután 3 órakor. Belépő díj — személyenként — 1 korona.

Változás a róm. kath. egyháztanácsban.

A róm. kath. egyháztanács tisztviselő karában változás állott be Bíró Jakab István könyvezető leköszönésével. A megürült állásra Németh József lett megválasztva.

Eltalálta.

Feleség: (a részegen hazatérő férjhez.)
No most kell haza jönni?

Férj: Igazad van, még rá értem volna.

Hittanvizsga.

F. hó 1-én folytak le a helybeli állami elemi iskolákban a róm. kath. hittan-vizsgálatok. — A vizsgálaton Odray Coelestin esperes-plebános, mint egyházi kiküldött volt jelen. — A vizsgálatokon az egyes osztályokban elnökölték: Odray Coelestin, Ribényi Antal, Dorfner Antal, Holbesz József, Rády Mihály és Formanek Ferencz gondnoksági tagok. A hittanvizsga, mely az első feckéje volt a vizsgálatoknak, fényesen sikerült és úgy az elnöklő gondnoksági tagok, mint az egyházi kiküldött Odray Coelestin esperes-plebános kiváló dicsérettel halmozták el a vallástaniakat élükön Nuspel István segédlelkészszel, kiknek mindegyike lelkiismeretes munkát végzett dicsérendő eredménnyel. Ez alkalmából a hittanítók díjazása is szőnyegre került és az egyházi kiküldött megütközve értesült, hogy bizony a róm. kath. tanítóink *díjazás nélkül* tanítják már évek hosszú során át a róm. kath. vallást. Megigézte ezek után a derék esperes-plebános, hogy illetékes helyen benyújtandó jelentésével oda fog hatni, hogy a hitoktató tanítók szép eredménytel zárult hitbuzgó munkájukhoz képest kellő tiszteletdíjban részesüljenek. — Gratulálunk az egyházi kiküldött, főtiszt, Odray Coelestin esperes-plebánosnak méltányos buzgóságához, melyhez remélve hisszük a gondnokság is lelkes igazságérzettel járul hozzá.

Műkedvelők előadása.

A helybeli műkedvelők pünkösd vasárnapján mutatkoztak be az »Uzsa György« cz. szép színművel közönségünk előtt. A mit eddig még nem irtunk, azt irhatjuk a műkedvelők ezen előadásáról, hogy *intelligens közönség* nézte végig a műkedvelők ambíciós játékát. Az előadás kerekded volt és általánosságban szólva kiki temperamentumához, tehetségéhez és ügyességéhez mérten már kritikára érdemlő alakítást nyújtott és a nagyközönség teljes elismerését érdemelte ki. Nem említünk személyeket, mert nem akarjuk az egyéni érdemeket a többiek rovására felmagasztalni, hanem serkentésül annyit írunk, hogy a szereplők elismerésre méltó munkát végeztek és hogy egyenkint, mint összesen gratulálunk törekvéseikhez. A tiszta jövedelem fele mint halljuk 60 frt, mely az ág. ev. egyház templom alapjára esik.

Változás a »Telephon Hirmondó«-nál.

A »Telephon Hirmondó« kiváló, derék igazgatója Horváth Géza, kinek egyedül köszönhetjük hogy Kispesten a »Telephon Hirmondó« házi szórakozásaink legkedvesebbike lett, mint halljuk, megvált a »Telephon Hirmondó«-nál fényes eredménnyel betöltött igazgatói állásától és azt a »Könyves Kálmán« irodalmi részvénytársaság igazgatói állásával cserélte fel. A mit Horváth Gézában a »Telephon Hirmondó« vesztett, azt nyerte a »Könyves Kálmán« részvénytársaság, mely egy irodalmi műveltségű, lelkes, tevékeny és egyénileg rokonszenves igazgatót nyert személyében. Gratulálunk.

Esküvő.

Gollovitz Győző, takarékpénztári könyvvezető, társadalmunk rokonszenves tagja, lapunk tehetséges dolgozó társa, ma vezet az anyakönyvvezető elé Gottgeeb Irmát, özv. Berán Antalné kedves leányát. Állandó boldogságot kívánunk az őszinte szerelmi frigyhez.

Értesítés.

A helybeli ág. hitv. evang. főkegyháznak presbyteriuma 1898. évi június hó 5-én délután az isteni tisztelet után ülést tart. Tárty: Több fontos ügy. Kispesten, 1898. évi június hó 2-án. Az elnökség.

Kilopták a pénzt.

A felső kispesti egyik nyilvános házban egy alyafinak, ki tömött erszénnyel ment a dinom-danomra, 96 frnyi pénzt kilopták a zsebéből. Az olesó pénz után vágyódó tetteseket a rendőrség elesipte.

Pünkösd.

Erős, viharos idővel köszöntött be a pünkösd, mely sok családnak, kik szabad idejüket a zöldbe kívánták eltölteni, borús kedélyhangulatot teremtett. De nemcsak a közönség, hanem a vendéglősök is panaszkodhattak a kettős ünnepre, reményteljes számításukon keresztvonást téve, mert az ünnepeken közönségünket rájukban megszálló fővárosi közönségnek csak csekély részét hozta ki a viczinalis, mely szintén kárt vallott.

Disz tornázás a Népligetben.

A koronázási ünnepély évfordulóján június 8-án a főváros elemi iskolái, az iskolai ünnepet követőleg disztornázást rendeznek a Népligetben.

Trachoma vizsgálat.

Dr. Nagy Károly kitűnő községi orvosunk a hét folyamán fejezte be a helybeli állami elemi iskolákban a trachoma vizsgálatot. A megvizsgált 1500 tanuló közül csak egy tanuló találtatott Lőrinczen kinél a trachoma megállapított.

Ajándék az ev. ref. templomnak.

Bacsányi Lajosné Grossmann Adolfné és Füredi nővérek egy saját készítményű arannyal gazdagon kivart, az úr asztalára készült terítőt és egy értékes szőnyeget ajándékoztak az ev. ref. egyháznak. A magasztos tett önmagát dicséri, melyért hálás elismerés illeti a hitbuzgó nemes adakozókat.

Szépségverseny.

Az erszébetfalvai intelligencia f. hó 19-én hangversénnyel egybekötött táncmulatságot rendez, melyen szépségverseny is lesz. A programot annak idején teljes egészében hozzuk.

Az államsegély és az ipariskolai tanítók.

A helybeli községi ipariskola derék tanítói kara, mint halljuk, küldöttségileg keresi fel Dorfner Antalt az ipariskolai felügyelő bizottság érdemes elnökét azon kérelemmel, hogy a tanítókat 1897/8-ik tenévre kiutalt ipariskolai államsegélyből 1898. év január hó 1-től visszamenőleg a 180 frt fizetés emelésnek megfelelően javadalmazza az iskola fentartó hatóság. A kérelmet, melynek elvi méltányosságáról mult számunk vezető cikkében megemlékeztünk, mi is ajánljuk az iskolafentartó hatóság, valamint a mindenkor nemes, igazságérzettel áthatott felügyelőbizottsági elnök jóakaró figyelmébe. Mi hisszük, hogy a méltó munkát, méltó elismerés is kíséri az anyagi javadalmazás terén is, melyre a tanítótestület minden tagja rá is szolgált kiváló ügybuzgalmával.

Válasz a kérdésre.

Lapunk több olvasó kérelmet intézett az iránt, kérdeznének meg lapunk hasábjain, miért harangoznak az ev. ref. templomban este 9 órakor. Erre a kérdésre az érdemes Gondnokság nevében, minden tekintetben készséges és előzékeny Botka bátyánk a következő választ küldötte be lapunkhoz: »azért, mert április 24-től szeptember 29-ig, az Alföld legnagyobb városáiban 9 órakor, azon túl pedig 8 órakor szoktak harangozni a reformátusok, mely szokás helyben is a követésre indokoltnak találtatott.« Ez tehát a válasz mindazoknak, kik ez iránt érdeklődve bennünket nyílt kérdésre szölitotak föl.

Czigarettázók figyelmébe.

Június 1-je igen sok emberre, a ki bel-földi cigarettákat szív, fontos volt, mert e napon szüntette be a dohánygyedéltársaság igazgatósága az I-es osztályu »Sphinx« és II-es osztályu »Kuba« szivarkák készítését, de mintegy ellenértékül nyújtja a szivarkákat szivóknak három új fajta szivarka gyártását, mely szintén június 1-én kezdődött. Ezek: a közönséges »Sphinx« 100 darab ára 9 korona: a »Khedive« 100 darab ára 6 korona és a »Damasz« 10 darab ára 5 korona.

HIRDETÉSEK.**Newyorki Germania**

életbiztosító-társaság.

Európai osztály: Berlin, Leipzigerplatz 12.
(a társaság saját házában.)

Nem kölcsönös. Részvényeseknek korlátozott osztalék 120.000 korona.

1896. végén érvényben levő biztosítások: 355 millió korona.
1896. végén tényleges vagyon: 111 " "
1896. végén tiszta fölösleg a biztosítottak javára: 7 1/2 " "

Ingyen háboru biztosítás.

A biztosított az osztalékot évenként felveheti.

Évenként csökkenő díj fizetés.
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐSÉG:
BUDAPESTEN, V., Váci-körut 16.
Igazgató: KÁLLAI GYULA.

Első osztrák biztosító-intézet

katonai szolgálat esetére Bécsben (Kölcsönös)
Magyarországi igazgatóság:

Budapest, V. kerület Váci-körut 16. szám.
Igazgató: KÁLLAY GYULA.

Bevonulás esetén a biztosított összeg, az összegyűlt osztalékokkal együtt fizettetik. Be nem vonulás esetén a befizetett díjak visszatérítetnek és az osztalékok is kifizettetnek. Prospektusok készséggel adatkak és bővebb felvilágosítást szívesen nyújt. *Az igazgatóság.*

Kiadó lakások.

Kispesten, Báthory-uteza 17. sz. alatt a Makk-féle házban 3 csinos szoba, konyha, kamara, pincze bérbe adandó.
Felvilágosítás ugyanott kapható.

Egy telek kis házzal közel a vasúthoz eladó. Tudósítást ad a szerkesztő.

Két telek a vasúthoz közel és egy négy szoba konyha, pincze és kertből álló ház eladó, ez utóbbi esetleg bérbeadó. Értekezhetni Zrinyi-utca 22. sz. alatt.